

Material informacyjny dotyczący problematyki wyprowadzenia i wywozu oraz systemu ECS (AES) w kontekście zmian wynikających z wdrożenia Unijnego Kodeksu Celnego

Celem niniejszych wyjaśnień jest ogólne zaprezentowanie sytuacji prawnej na dzień 1 maja 2016 r. w obszarze związanym z wyprowadzenia i wywozu, w szczególności **przybliżenie zakresu zmian, które będą stosowane wraz z wejściem w życie nowych przepisów unijnych**. W zakresie zgłoszeń celnych materiał dotyczy zgłoszenia standardowego - procedury uproszczone są przedmiotem odrębnych wytycznych.

Podstawa prawna:

- a) Unijny kodeks celny – *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz. Urz. L z 10.10.2013, z późn. zm.)*, zwane dalej UKC,
- b) Rozporządzenie delegowane – *Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz. Urz. L 343 z 29.12.2015)*, zwane dalej RD,
- c) Rozporządzenie wykonawcze – *Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. L 343 z 29.12.2015, z późn. zm.)*, zwane dalej RW,
- d) Przejściowe rozporządzenie delegowane - *Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/341 z dnia 17 grudnia 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do przepisów przejściowych dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego w okresie, gdy nie działają jeszcze odpowiednie systemy teleinformatyczne, i zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 (Dz. Urz. L 69 z 15.03.2016)*, zwane dalej PRD.

W okresie przejściowym, do czasu zbudowania Automatycznego Systemu Eksportu (AES), dostosowanego do założeń UKC, wywóz i wyprowadzenie towarów są obsługiwane we wdrożonym w dniu 2.11.2017 r. krajowym AES, który na tym etapie będzie stanowił dostosowanie ECS do wymogów o wyłącznie krajowym charakterze.

Zakres danych przekazywanych w komunikatach zgłoszenia wywozowego oraz wywozowej deklaracji skróconej określa Dodatek A Załącznika 9 do PRD, pokrywający się co do zasady z zakresem z załącznika 30a do RWKC.

Instytucje prawne niewymagające dostosowania systemów informatycznych wchodzi w życie z dniem 1 maja 2016 r.

Procedura wywozu odnosi się do towarów unijnych :

- wyprowadzanych poza obszar celny Unii (art. 269 ust. 1 UKC), albo
- wysyłki do specjalnych obszarów podatkowych (art. 134 DA)

(**Uwaga:** wysyłka na wyspę Helgoland – towary uznaje się za zgłoszone do wywozu poprzez czynność uznawaną za zgłoszenie celne – art. 140 ust. 2 i art. 141 RD).

Formalności dotyczące zgłoszenia wywozowego ale bez procedury wywozu (formalności wywozowe) są stosowane w odniesieniu do towarów unijnych:

- objętych procedurą uszlachetniania biernego (art. 269 ust. 2 lit. a, w zw. z ust. 3 UKC),
- wyprowadzanych poza obszar celny Unii po tym, jak zostały objęte procedurą końcowego przeznaczenia (art. 269 ust. 2 lit. b, w zw. z ust. 3 UKC),
- dostarczanych, zwolnionych z VAT lub podatku akcyzowego, jako zapasy statku powietrznego lub wodnego, niezależnie od miejsca przeznaczenia tego statku, przy czym niezbędne jest udokumentowanie takich zapasów (art. 269 ust. 2 lit. c, w zw. z ust. 3 UKC).

Powrotny wywóz towarów nieunijnych jest obsługiwany w systemie AES w zakresie zgłoszenia do powrotnego wywozu zgodnie z art. 270 UKC oraz, w okresie przejściowym, w zakresie powiadomienia o powrotnym wywozie na zasadach opisanych w pkt 4.2.5.2. Poza systemem jest realizowane powiadomienie o powrotnym wywozie na zasadach opisanych w pkt 4.2.5.1. Docelowo, po okresie przejściowym, powiadomienie o powrotnym wywozie będzie obsługiwane w systemie AES.

„Powiadomienie o powrotnym wywozie” jest nową instytucją prawną wchodzącą w życie z dniem 1 maja 2016 r. (art. 274 UKC).

System AES obsługuje także **wywozową deklarację skróconą**.

Uwaga: Wszystkie towary wyprowadzane poza obszar celny UE powinny być objęte zgłoszeniem wywozowym albo zgłoszeniem do powrotnego wywozu. W razie braku ich wymagalności składa się wywozową deklarację skróconą. W przypadku gdy ani zgłoszenie wywozowe, ani zgłoszenie do powrotnego wywozu ani wywozowa deklaracja skrócona nie są wymagane – składa się powiadomienie o powrotnym wywozie.

1. Zgłoszenie wywozowe

Zasadą jest składanie zgłoszeń wywozowych w formie elektronicznej. Zgłoszenia ustne, papierowe oraz poprzez czynność uznawaną za zgłoszenie celne zostały określone w art. 137 – 141, art. 143 RD oraz w art. 54 PRD.

1.1. Eksporter

Podmioty, które mogą być uznane za eksportera w rozumieniu przepisów prawa celnego obowiązujących od dnia 1 maja 2016 r., definiuje art. 1 pkt 19 RD, zgodnie z którym występują trzy sytuacje, kiedy osoba może być uznana za eksportera.

Sytuacja 1 (art.1 pkt 19 lit. a RD)	Sytuacja 2 (art.1 pkt 19 lit. c RD)	Sytuacja 3 (art.1 pkt 19 lit. b RD)
osoba mająca siedzibę na obszarze celnym UE	osoba mająca siedzibę na obszarze celnym UE	osoba prywatna (tj. osoba nie uprawniona do rozliczenia z VAT z tytułu wywozu) przewożąca towary przeznaczone do wywiezienia
w chwili przyjęcia zgłoszenia celnego związana umową z odbiorcą w państwie trzecim	-	-
uprawniona do decydowania o wysłaniu towarów do miejsca przeznaczenia poza obszarem celnym UE	uprawniona do decydowania o wysłaniu towarów do miejsca przeznaczenia poza obszarem celnym UE	towary umieszczone są w bagażu osobistym tej osoby

Warunki spełnienia wymogu „posiadania siedziby na obszarze celnym UE” wynikają z art. 5 ust. 31 w związku z art. 5 ust. 32 UKC.

Dodatkowo, mając na uwadze przekazane nam stanowisko Komisji Europejskiej, od dnia 1 maja 2016 r. eksporterem **może być także podmiot nieunijny** pod warunkiem korzystania przez niego z usług polskiego reprezentanta działającego w formie przedstawicielstwa pośredniego, np. podmiot szwajcarski, w imieniu którego działa jako przedstawiciel pośredni polska agencja celna. Tak więc sytuacja w tym zakresie pozostaje bez zmian w stosunku do obecnie stosowanych rozwiązań.

W przypadku naruszenia przepisów prawa z zakresu wywozu odpowiada osoba posiadająca siedzibę na obszarze celnym UE, tj. eksporter lub/i przedstawiciel pośredni.

1.2 Przedstawienie towarów objętych wyprzedzającym zgłoszeniem wywozowym

Dla towarów objętych wyprzedzającym zgłoszeniem wywozowym (status ZWU: „Oczekiwanie” oraz w polu P1b zgłoszenia podana jedna z następujących wartości: „D”, „E”, lub „F”) wprowadzono termin na przedstawienie – 30 dni od dnia złożenia zgłoszenia (art. 171 UKC). Dotychczas stosowany 14 - dniowy termin był określany na poziomie krajowym przez Departament Ceł. Skutek braku przedstawienia towarów we wskazanym terminie 30 dni będzie identyczny z dotychczasowym, tj. zgłoszenie jest traktowane jakby nie zostało złożone.

1.3 Powiadomienie AEO o wybraniu przesyłki do kontroli (art. 24 ust. 3 RD)

W przypadku złożenia przez AEO zgłoszenia wywozowego przed przedstawieniem towarów (tj. status ZWU: „Oczekiwanie” oraz w polu P1b zgłoszenia podana jedna z następujących wartości: „D”, „E”, lub „F”) urząd wywozu powiadamia AEO o wybraniu przesyłki do kontroli. Powiadomienia tego nie dokonuje się, jeżeli może ono zagrozić możliwości przeprowadzenia kontroli lub jej wynikom. Powiadomienia dokonuje się przed przedstawieniem towarów.

Realizacja tego ułatwienia w wywozie będzie odbywała się z wykorzystaniem komunikatu IE5TR. Komunikat IE5TR jest przekazywany przez organ celny do zgłaszającego, w którym organ wyznacza termin/miejsce przedstawienia towarów (termin jest obligatoryjnym elementem komunikatu, a miejsce opcjonalnym). Niemniej komunikat ten może też zawierać dodatkowe informacje dla podmiotu związane ze zgłoszeniem lub przedstawieniem, w tym np. informację dla podmiotu AEO o wybraniu przesyłki do kontroli, przed przedstawieniem towarów. Komunikat może być generowany wielokrotnie.

Uwaga: IE5TR w każdym przypadku musi zawierać termin przedstawienia towarów.

Komunikat IE5TR w zakresie wyznaczenia terminu/miejsca przedstawienia towarów nie ma ograniczenia podmiotowego zawężającego wyłącznie do AEO.

1.4 Rozszerzony katalog retrospektywnych zgłoszeń celnych

Przepisy rozszerzają możliwość złożenia retrospektywnego zgłoszenia wywozowego o sytuację, gdy towary, które opuściły obszar celny Unii z zamiarem powrotnego przywozu, nie są już przeznaczone do powrotnego przywozu (art. 337 ust. 2 RW). Zgłoszenie takie zastępuje pierwotnie złożone zgłoszenie.

1.5 Wywozowy Dokument Towarzyszący (EAD)

Przedłożenie EAD będzie wymagane, jako realizacja obowiązku podania numeru MRN zgłoszenia, o ile jego podanie nie nastąpiło w innej formie. Dodatkowo dokument EAD będzie wykorzystywany przy realizacji procedury awaryjnej w UWA, na dotychczasowych zasadach, a także może być wykorzystany jako dowód alternatywny w postępowaniu poszukiwawczym, o którym mowa w art. 335 RW.

1.6 Jednolita umowa przewozu (art. 329 ust. 7 RW)

Jeżeli zgłaszającyawnioskuje o zastosowanie jednolitej umowy przewozu formalności związane z wyprowadzeniem są obsługiwane w organie celnym, w którym towary są przejmowane w ramach jednolitej umowy przewozu w celu transportu z obszaru celnego Unii do kraju trzeciego (tam też następuje potwierdzenie wyprowadzenia towarów).

Za ww. wnioski uznaje się zgłoszenie celne, w którym:

- w Polu 25 zgłoszenia celnego „Rodzaj transportu na granicy” występują kody: 1, 2, 4, 5 tj. transport morski, lotniczy, kolejowy lub pocztowy,
- w Polu 44 zgłoszenia celnego zadeklarowany jest kod dokumentu załączonego do zgłoszenia „4DK1” przypisany do jednolitej umowy przewozu, a następnie po myślniku numer dokumentu przewozowego, będącego jednolitą umową przewozu.

Towary objęte tym zgłoszeniem celnym muszą zostać przedstawione w organie celnym, w którym są one przejmowane w ramach jednolitej umowy przewozu w celu transportu z obszaru celnego Unii.

Na żądanie organu celnego właściwego dla miejsca, przez które towary fizycznie opuszczają obszar celny Unii, przewoźnik ma obowiązek przedstawić dane dotyczące tego towaru poprzez jedną z następujących informacji:

- podanie nr MRN zgłoszenia wywozowego,
- kopię jednolitej umowy przewozu,
- unikalny numer przesyłki lub dokument transportowy oraz dla towarów zapakowanych lub w kontenerach – odpowiednio liczbę paczek lub numer kontenera.

Zasady jednolitej umowy przewozu mają zastosowanie także w przypadku stosowania transportu kombinowanego, tj. gdy część trasy w ramach jednolitej umowy przewozu realizowanej na podstawie np. listu lotniczego, odbywa się z wykorzystaniem samochodu należącego do operatora lotniczego (także przez niego wynajętego). Transport drogowy w takim przypadku jest dopuszczalny pod warunkiem, że towary nie opuszczają obszaru celnego Unii w transporcie drogowym, lecz są wyprowadzane w transporcie lotniczym. Analogiczne zasady dotyczą jednolitej umowy przewozu realizowanej w transporcie kolejowym, pocztowym i morskim.

1.7 Zasady szczególne dotyczące wyprowadzenia wyrobów akcyzowych objętych zawieszeniem podatku akcyzowego oraz towarów podlegających formalnościom wywozowym w celu uzyskania refundacji wywozowych w ramach wspólnej polityki rolnej (art. 329 ust. 8 RW)

Ministerstwo Finansów uprzejmie informuje, iż z dniem 14 czerwca br. weszło w życie rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/989 z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie sprostowania i zmiany rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447 ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. L 149 z 13.06.2017), którym m. in. zmieniono art. 329 rozporządzenia wykonawczego Komisji 2015/2447 poprzez wykreślenie ustępu 8.

Art. 329 ust. 8 rozporządzenia wykonawczego Komisji 2015/2447 przewidywał wyjątki od ogólnej zasady określającej organ celny wyprowadzenia w przypadku wywozu towarów. Zmiana polega na wykreśleniu tych wyjątków i przejściu do stosowania zasad ogólnych. Oznacza to, że w przypadku wywozu towarów będących wyrobami akcyzowymi objętymi zawieszeniem podatku akcyzowego, jak też towarów podlegających formalnościom wywozowym w celu uzyskania refundacji wywozowych w ramach wspólnej polityki rolnej, w razie gdy po zwolnieniu do wywozu są one obejmowane procedurą tranzytu – urzędem wyprowadzenia jest organ celny wyjścia właściwy dla otwarcia operacji tranzytu. W tych przypadkach istnieje możliwość objęcia tranzytem w urzędzie innym niż graniczny i potwierdzenia wyprowadzenia w tym urzędzie.

Zmiana przepisu statuuje również stosowanie zasad ogólnych dla określenia właściwości urzędu wyprowadzenia dla towarów będących wyrobami akcyzowymi objętymi zawieszeniem

podatku akcyzowego, jak też towarów podlegających formalnościom wywozowym w celu uzyskania refundacji wywozowych w ramach wspólnej polityki rolnej ładowanych na statek, który nie jest przypisany do żadnej regularnej linii żeglugowej – urzędem wyprowadzenia będzie urząd właściwy dla miejsca, w którym towary są ładowane na ten statek (art. 329 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego). Wyjaśnienia te dotyczą sfery prawa celnego i pozostają bez wpływu na stosowanie przepisów prawa z zakresu podatku akcyzowego.

1.8 Zobowiązanie przewoźnika do powiadamiania o wyprowadzeniu

Na etapie obsługi zgłoszenia w urzędzie wyprowadzenia przewoźnik został zobowiązany do powiadomienia urzędu wyprowadzenia o wyprowadzeniu towarów podając informacje, o których mowa w art. 332 ust. 5 RW, tj. numer referencyjny przesyłki lub numer referencyjny dokumentu przewozowego; liczba paczek i numer kontenera (dot. towarów przedstawianych w paczkach lub w kontenerach); numer MRN zgłoszenia. Obowiązek ten nie ma zastosowania w zakresie, w jakim informacje te są dostępne dla organów celnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych. Dodatkowo informowanie nie jest wymagane w przypadku gdy urząd wyprowadzenia jest przekonany o wyprowadzeniu, np. dla transportu drogowego gdy ciężarówka wyjechała z granicznego urzędu w kierunku pozwalającym wyłącznie na opuszczenie obszaru celnego Unii.

1.9 Zasady potwierdzania wyprowadzenia w przypadku gdy po wywozie następuje tranzyt

W okresie przejściowym (od dnia 1 maja 2016 do czasu zbudowania systemu AES zgodnego z UKC), w zakresie potwierdzania wyprowadzenia stosowane będą zasady analogiczne z obecnymi, tj.:

a) jeżeli po zwolnieniu towarów do wywozu towary obejmowane są procedurą tranzytu zewnętrznego, urzędem wyprowadzenia jest urząd celny wyjścia właściwy dla operacji tranzytu; urząd wyprowadzenia informuje urząd wywozu o wyprowadzeniu najpóźniej w dniu roboczym następującym po dniu objęcia towarów procedurą tranzytu zewnętrznego (art. 329 ust. 5 w zw. z art. 333 ust. 2 lit. b RW);

b) jeżeli po zwolnieniu towarów do wywozu towary obejmowane są procedurą tranzytu inną niż procedura tranzytu zewnętrznego, urzędem wyprowadzenia jest urząd celny wyjścia właściwy dla operacji tranzytu, pod warunkami wskazanymi w art. 329 ust. 6 lit. a i b RW; w okresie przejściowym urząd wyprowadzenia informuje urząd wywozu o wyprowadzeniu najpóźniej w dniu roboczym następującym po dniu objęcia towarów procedurą tranzytową (art. 329 ust. 6 w zw. z art. 333 ust. 7 lit. b RW); pozostałe dwa przypadki opisane w art. 333 ust. 7 RD (tj. „lub opuszczą obszar celny Unii, albo w którym procedura tranzytowa zostaje zamknięta”) ze względu na ich fakultatywny charakter nie są stosowane w Polsce.

W kwestii obejmowania tranzytem wyrobów akcyzowych objętych zawieszeniem podatku akcyzowego oraz towarów podlegających formalnościom wywozowym w celu uzyskania refundacji wywozowych w ramach wspólnej polityki rolnej (art. 329 ust. 8 RW) – patrz powyżej pkt 1.7.

1.10 Handel ze specjalnymi obszarami podatkowymi

W przypadku wymiany towarów unijnych pomiędzy częściami obszaru celnego UE (tzw. wysyłka), do których stosuje się przepisy dyrektywy 2006/112/WE (VAT) lub dyrektywy 2008/118/WE (akcyza), a częściami obszaru, do których nie stosuje się tych przepisów, lub do wymiany pomiędzy częściami obszaru, do których przepisy te nie mają zastosowania, **stosuje się zgłoszenie wywozowe** (art. 1 ust. 3 UKC w związku z art. 134 ust. 1 lit. c i d RD).

1.11 Wywóz na wyspę Helgoland

Zgodnie z art. 4 ust. 1 UKC wyspa Helgoland jest wyłączona z obszaru celnego Unii. Jednak zgodnie z art. 140 ust. 2 RD, w przypadku wysyłki towarów na Helgoland towary takie uznaje się za zgłoszone do wywozu poprzez jedną z czynności uznawanych za zgłoszenie celne, o której mowa w art. 141 rozporządzenia. Brak jest zatem obowiązku składania zgłoszenia celnego w postaci elektronicznej bądź papierowej, skutkującej potwierdzeniem wyprowadzenia tych towarów z obszaru celnego UE na potrzeby rozliczenia z podatku VAT i akcyzy.

Zgodnie z art. 2 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług (ustawa o VAT) wyspa Helgoland jest wyłączona z terytorium Unii Europejskiej, co oznacza, że wywóz towarów z Polski na terytorium Helgoland należy uznać za wywóz towarów poza terytorium UE. Wymogiem niezbędnym do uznania wywozu towarów za eksport w rozumieniu przepisów VAT jest potwierdzenie wywozu tych towarów przez urząd celny określony w przepisach celnych (art. 2 pkt 8 ustawy o VAT). Tym samym, aby podatnik mógł skorzystać z możliwości zastosowania 0% VAT, niezbędne jest posiadanie przez niego wystawionego przez urząd celny dokumentu potwierdzającego wywóz towarów poza terytorium UE.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a tiret szóste ustawy o podatku akcyzowym nie uznaje się za terytorium państwa członkowskiego wyspy Helgoland. W myśl postanowień art. 82 ust. 4 pkt 2 tej ustawy podmiot występujący o zwrot akcyzy z tytułu dokonania eksportu jest obowiązany przedłożyć udokumentowane potwierdzenie wywozu z terytorium kraju poza terytorium UE.

Mając na uwadze dostosowanie przepisów prawa celnego do regulacji prawnych w zakresie dokumentowania wywozu towarów na potrzeby podatkowe, planowane jest wprowadzenie nowego przepisu do ustawy Prawo celne przewidującego wydanie specjalnego zaświadczenia (przyszły art. 68b). Zaświadczenie będzie wydawane na potrzeby podatku VAT i podatku akcyzowego. Warunkiem wydania zaświadczenia będzie przedstawienie przez wnioskodawcę dokumentów, z których jednoznacznie wynika, że towary będące przedmiotem wywozu zostały dostarczone do miejsca ich przeznaczenia i odebrane przez odbiorcę wskazanego na fakturze i dokumentach przewozowych.

Organem nadzorującym prawidłowy przebieg procedury wywozu, w tym jej zakończenie, jest urząd wywozu, zdefiniowany w art. 221 ust. 2 RW. W związku z tym przyjęto, iż organem właściwym do wydania zaświadczenia będzie organ wskazany w tym przepisie.

Uwaga: W okresie od dnia 1 maja 2016 r. do czasu wejścia w życie ustawy zmieniającej ustawę Prawo celne w zakresie potwierdzania wywozu towarów na wyspę Helgoland wydawane będzie zaświadczenie w trybie działu VIIIA ustawy Ordynacja podatkowa przez organ celny zdefiniowany w art. 221 ust. 2 RW, tj. urząd wywozu. Warunkiem wydania takiego zaświadczenia powinno być przedstawienie przez wnioskodawcę dokumentów, z których

jednoznacznie wynika, że towary będące przedmiotem wywozu zostały dostarczone do miejsca ich przeznaczenia i odebrane przez odbiorcę wskazanego na fakturze i dokumentach przewozowych. Zaświadczenia mogą dotyczyć wysyłek na wyspę Helgoland, jakie będą miały miejsce w okresie od dnia 1 maja 2016 r. do czasu wejścia w życie noweli ustawy Prawo celne, wprowadzającej projektowany art. 68b.

1.12 Obrót pocztowy i kurierski

1.12.1 Obrót pocztowy

Przesyłki z korespondencją (art. 1 pkt 26 RD) uznaje się za zgłoszone do wywozu lub powrotnego wywozu z chwilą opuszczenia przez nie obszaru celnego UE (art. 141 ust. 2 RD). Oznacza to, że w tym przypadku nie ma obowiązku złożenia elektronicznego, papierowego bądź ustnego zgłoszenia celnego.

Towary w przesyłce pocztowej (art. 1 pkt 24 RD), których wartość nie przekracza 1000 EUR i które nie podlegają należnościami celnym wywozowym, uznaje się za zgłoszone do wywozu z chwilą ich wywozu poza obszar celny UE (art. 141 ust. 4 RD).

W pozostałym zakresie składa się elektroniczne zgłoszenie wywozowe na zasadach dotychczasowych.

Powyższe zasady mają zastosowanie wyłącznie dla obrotu pocztowego realizowanego przez przedsiębiorstwa pocztowe świadczące powszechne usługi pocztowe zgodnie z zasadami Światowej Konwencji Pocztowej, tj. Poczta Polska S. A. (operator wyznaczony zgodnie z ustawą Prawo pocztowe).

1.12.2 Obrót kurierski

W obrocie realizowanym przez operatorów innych niż operator wyznaczony, o którym mowa w ustawie – Prawo pocztowe, czyli przez operatorów kurierskich mają zastosowanie określone poniżej zasady.

Przesyłki z korespondencją (art. 1 pkt 26 RD) uznaje się za zgłoszone do wywozu lub powrotnego wywozu z chwilą opuszczenia przez nie obszaru celnego UE (art. 141 ust. 2 RD). Oznacza to, że w tym przypadku nie ma obowiązku złożenia elektronicznego, papierowego bądź ustnego zgłoszenia celnego.

Towary o charakterze niehandlowym (bez limitu wartościowego i ilościowego) oraz towary o charakterze handlowym, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 1 000 EUR lub ich masa netto nie przekracza 1 000 kg, mogą być zgłoszone w formie ustnej (art. 137 ust. 1 lit. a i lit. b RD) albo w formie czynności uznawanej za zgłoszenie (art. 140 ust. 1 lit. a RD). Jednakże możliwe jest złożenie, na dotychczasowych zasadach, zbiorczego zgłoszenia kurierskiego dla paczek zawierających towary niepodlegające należnościami celnym wywozowym, których łączna wartość w jednej przesyłce nie przekracza równowartości 1000 euro (limit kwotowy wynika z powołanego wyżej art. 137 ust. 1 lit. b RD).

W pozostałym zakresie składa się elektroniczne zgłoszenie wywozowe na zasadach dotychczasowych.

2. Formalności wywozowe

Przebieg obsługi zgłoszenia w trybie formalności wywozowych oraz w trybie zgłoszenia do procedury wywozu jest co do zasady taki sam. Oznacza to stosowanie do formalności wywozowych zasad dotyczących zgłoszenia wywozowego, ale bez formalnego obejmowania towarów procedurą wywozu. Instytucja formalności wywozowych jest zdefiniowana w art. 269 ust. 2 lit. a - c oraz ust. 3 UKC.

Art. 269 ust. 3 UKC wprowadza odmienny od dotychczasowego katalog przypadków stosowania formalności wywozowych, tj.:

- brak przypadku z art. 786 ust. 2 lit. a RWKC (towary wspólnotowe przemieszczane na terytoria lub z terytoriów znajdujących się na obszarze celnym Unii, na którym nie mają zastosowania dyrektywy VAT i akcyzowa), **tym samym od dnia 1 maja 2016 r. stosuje się zgłoszenie wywozowe** – patrz pkt 1.10;
- zmodyfikowany przypadek z art. 786 ust. 2 lit. b RWKC, poprzez dodanie wymogu udokumentowania takich zapasów, tym samym formalności wywozowe od dnia 1 maja 2016r. dotyczą dostaw towarów unijnych, zwolnionych z VAT lub akcyzy, dostarczanych jako zapasy statku powietrznego lub wodnego, niezależnie od miejsca przeznaczenia tego statku, przy czym niezbędne jest udokumentowanie takich zapasów.

Uwaga: W związku z tym, że w polskim prawie podatkowym dla towarów unijnych stanowiących zapasy statków powietrznych i morskich nie ma zwolnienia podatkowego uzależnionego od potwierdzenia przez organy celne faktu wyprowadzenia tych towarów – formalności wywozowe dla tej kategorii towarowej nie są stosowane.

- dodanie nowych przypadków: towary unijne objęte procedurą uszlachetniania biernego oraz towary wyprowadzane poza obszar celny Unii po tym, jak zostały objęte procedurą końcowego przeznaczenia.

3. Dane bezpieczeństwa przy wyprowadzeniu towarów składane z wykorzystaniem wywozowej deklaracji skróconej (WDS)

Dane bezpieczeństwa na kierunku wywozowym składa się z wykorzystaniem zgłoszenia wywozowego, zgłoszenia do powrotnego wywozu, zgłoszenia tranzytowego lub wywozowej deklaracji skróconej.

W zakresie terminu na złożenie deklaracji, zmiany polegają na modyfikacji obecnych zapisów poprzez np. skrócenie terminu (w przypadku transportu wodnego śródlądowego z co najmniej 2 godzin do co najmniej 1 godziny przed planowanym terminem opuszczenia obszaru celnego Unii), preredagowanie przepisów w stosunku do obecnie obowiązujących (np. art. 244 ust. 1 lit. a (ii) – (iv) rozporządzenia delegowanego vide art. 592b ust. 1 lit. a (iii), (iv) RWKC).

W zakresie zwolnień z obowiązku złożenia deklaracji najistotniejsze zmiany polegają na wprowadzeniu zwolnienia dla „przesyłek z korespondencją” oraz, wskutek odesłania do art.

140 ust. 1, w związku z art. 137 RD, zwolnieniem objęte są także „towary o charakterze niehandlowym” oraz „towary o charakterze handlowym, pod warunkiem, że ich wartość nie przekracza 1000 EUR lub ich masa netto nie przekracza 1000 kg”. Zgodnie z niniejszym złożenie WDS jest wymagane np. dla:

- wyprowadzenia luksusowego zegarka o wadze 200 gram o wartości powyżej 1000 EURO,
- wyprowadzenia przesyłki zawierającej więcej niż 1000 kg ziemniaków o wartości 500 EURO.

Nową regulacją jest zwolnienie dla towarów wprowadzonych na obszar celny Unii, które właściwy organ celny odrzucił i w związku z tym zostały one niezwłocznie zwrócone do państwa wywozu (art. 245 ust. 2 lit. f RD).

W pozostałym zakresie co do zasady zachowano dotychczasowy katalog przypadków, w niektórych fragmentach doprecyzowując jego zapisy (np. w art. 245 ust. 1 lit. g RD wskazano, iż zwolnienie, obok palet, kontenerów, środków transportu dotyczy także części zamiennych, akcesoriów i wyposażenia). Dodatkowo katalog zwolnień rozszerzono o przypadki stosowane dotychczas na podstawie Wytycznych Komisji Europejskiej (np. zwolnienie dotyczy towarów, które nie są rozładowywane ze środka transportu, który wprowadził je na obszar celny Unii i który wyprowadził je z tego obszaru, w danym porcie lub porcie lotniczym).

Niemniej ze względu na wysoki poziom szczegółowości uregulowań w zakresie terminu na złożenie WDS oraz przypadków zwolnień z WDS zaleca się sprawdzanie stanu prawnego obowiązującego dla konkretnej sytuacji faktycznej.

Zmianą w zakresie obsługi wywozowej deklaracji skróconej jest możliwość jej unieważnienia na wniosek zgłaszającego lub unieważnienia z urzędu w razie nieprzedstawienia towarów do wyprowadzenia w terminie 150 dni od złożenia deklaracji (art. 272 ust. 2 UKC). Dotychczas deklarację uznawało się za niezłożoną, co nie wymagało żadnych działań po stronie podmiotu oraz organu celnego.

4. Powrotny wywóz

Powrotny wywóz towarów nieuniijnych może być realizowany w trybie zgłoszenia do powrotnego wywozu (art. 270 UKC) lub powiadomienia o powrotnym wywozie (art. 274 – 275 UKC).

4.1 Zgłoszenie do powrotnego wywozu

Likwidacja przez UKC instytucji „przeznaczenia celnego” oznacza, że nie ma przeznaczenia „powrotny wywóz”, lecz za to jest czynność faktyczna realizowana poprzez zgłoszenie do powrotnego wywozu. Przypadki i zasady dokonywania zgłoszeń do powrotnego wywozu pozostają bez istotnych zmian (art. 270 UKC).

4.2 Powiadomienie o powrotnym wywozie

4.2.1 Przypadki stosowania

Powiadomienie o powrotnym wywozie jest nową instytucją prawną, wchodzącą w życie z dniem 1 maja 2016 r.

Powiadomienie o powrotnym wywozie (art. 274 UKC) stosuje się w odniesieniu do towarów nieunijnych, o których mowa w art. 270 ust. 3 lit. b i c UKC, tj.:

- przeładowywanych w wolnym obszarze celnym lub bezpośrednio powrotnie wywożonych z tego obszaru,
- czasowo składowanych, które są bezpośrednio powrotnie wywożone z magazynu czasowego składowania,

w sytuacji gdy uchylony jest wymóg złożenia wywozowej deklaracji skróconej. Zatem powiadomienie o powrotnym wywozie jest składane w przypadku powrotnego wywozu towarów z wolnego obszaru celnego lub magazynów czasowego składowania, w sytuacji gdy nie ma obowiązku składania zgłoszenia wywozowego, zgłoszenia do powrotnego wywozu ani wywozowej deklaracji skróconej.

W praktyce oznacza to stosowanie powiadomienia o powrotnym wywozie w przypadkach:

- towarów wyprowadzanych z obszaru celnego Unii bezpośrednio na instalacje morskie obsługiwane przez osobę mającą siedzibę na obszarze celnym Unii, które mają zostać zastosowane do budowy, naprawy, konserwacji lub adaptacji instalacji morskich lub które mają zostać zamontowane na instalacjach morskich lub które mają stanowić element wyposażenia instalacji morskich lub zaopatrzenie, które ma być używane lub zużywane na instalacjach morskich (art. 245 ust. 1 lit. m RD),
- towarów dostarczanych w celu zamontowania jako części lub akcesoria statków wodnych lub powietrznych oraz towarów niezbędnych do działania silników, maszyn lub innego wyposażenia jednostek pływających lub statków powietrznych, jak również środków spożywczych oraz innych artykułów przeznaczonych do spożycia lub sprzedaży na pokładzie (art. 245 ust. 1 lit. o RD),
- towarów sprzedanych podróżnym w wolnym obszarze celnym, wywożonych w ich bagażu osobistym (art. 245 ust. 1 lit. f RD),
- jeżeli towary czasowo składowane lub objęte procedurą wolnego obszaru celnego są przeładowywane ze środka transportu, który dostarczył je do danego magazynu czasowego składowania lub wprowadził je na wolny obszar celny pod dozorem tego samego urzędu celnego, na pokład statku, statku powietrznego lub pociągu, który wyprowadzi je z obszaru celnego Unii, pod warunkiem spełnienia następujących przesłanek:

- przeładunek zostanie przeprowadzony w terminie 14 dni od daty przedstawienia towarów zgodnie z art. 144 lub art. 245 UKC lub - w wyjątkowych przypadkach – w dłuższym terminie wyznaczonym przez organy celne, jeżeli termin 14 dni okaże się niewystarczający w danych okolicznościach;
- organom celnym udostępniono informacje o towarach;
- zgodnie z wiedzą przewoźnika miejsce przeznaczenia towarów oraz ich odbiorca nie zmieniły się (art. 245 ust. 2 lit. e RD).

4.2.2 Zobowiązany do złożenia

Powiadomienie o powrotnym wywozie składa osoba odpowiedzialna za przedstawienie towarów przy wyprowadzeniu zgodnie z art. 267 ust. 2 UKC, tj.:

- osoba wyprowadzająca towary poza obszar celny Unii,
- osoba, w której imieniu lub na której rzecz działa osoba wyprowadzająca towary poza obszar celny Unii,
- osoba, która przejmuje odpowiedzialność za przewóz towarów przed ich wyprowadzeniem poza obszar celny Unii.

W praktyce najczęściej osobą tą będzie przewoźnik. Jednakże za zgodą osoby odpowiedzialnej za złożenie powiadomienia może je złożyć prowadzący magazyn czasowego składowania lub prowadzący magazyn w WOC lub inna osoba przedstawiająca towar. O ile nie ma dowodów przeciwnych przyjmuje się, że zgoda została udzielona i powiadomienie jest składane za wiedzą osoby odpowiedzialnej za złożenie powiadomienia o powrotnym wywozie.

Dla celów powiadomienia o powrotnym wywozie za przewoźnika uważa się osobę przewożącą towar lub osobę odpowiedzialną za przewóz towarów poza obszar celny Unii.

4.2.3 Urząd właściwy do złożenia

Powiadomienie o powrotnym wywozie składa się w urzędzie wyprowadzenia właściwym zgodnie z art. 329 ust. 9 RW, tj. urzędzie właściwym dla miejsca, w którym towary znajdują się w wolnym obszarze celnym lub są czasowo składowane. Jeżeli urzędem tym będzie urząd inny niż graniczny wymagane jest następnie objęcie towarów procedurą tranzytu.

4.2.4 Sprostowanie i unieważnienie

Powiadomienie o powrotnym wywozie może być sprostowane lub unieważnione na zasadach wynikających z art. 275 UKC.

4.2.5 Forma składania, zakres danych i ewidencjonowanie

Do czasu uruchomienia docelowego systemu AES obsługującego procedurę wywozu i inne dokumenty związane z wyprowadzaniem towaru zgodnie z UKC, powiadomienie o powrotnym wywozie będzie obsługiwane na zasadach krajowych (art. 54 PRD), tj.:

- z wykorzystaniem papierowego formularza SAD, albo
- z wykorzystaniem elektronicznego zgłoszenia do powrotnego wywozu w AES.

Wybór formy powiadomienia pozostaje w gestii składającego.

4.2.5.1 Powiadomienie składane z wykorzystaniem papierowych formularzy SAD

Powiadomienie o powrotnym wywozie z wykorzystaniem papierowych formularzy SAD składane jest przy użyciu kart 1, 2 i 3.

Karta 1 ma być przechowywana przez urząd, w którym złożono powiadomienie o powrotnym wywozie.

Karta 2 jest przeznaczona dla celów statystycznych.

Karta 3 po poświadczeniu przez urząd, o którym mowa w art. 329 ust. 9 rozporządzenia wykonawczego, jest zwracana składającemu powiadomienie o powrotnym wywozie.

Odnosnie zakresu danych do powiadomienia składanego z wykorzystaniem papierowych formularzy SAD oraz sposobu wypełniania poszczególnych pól stosuje się wprost przepisy unijne, tj. Załącznik B do RD kolumna A3.

Zakres danych przedstawia się następująco:

Pole 3 – liczba formularzy powiadomienia w formie papierowej,

Pole 6 – liczba opakowań

Pole 7 - numer referencyjny (LRN)

Pole 14 – dane zgłaszającego/przedstawiciela (numer identyfikacyjny zgłaszającego, przedstawiciela (o ile występuje), kod statusu przedstawiciela;

Pole 29 – urząd wyprowadzenia,

Pole 30 lokalizacja towarów,

Pole 31 numer identyfikacyjny kontenera,

Pole 32 – numer pozycji towarowej,

Pole 40 – zgłoszenie uproszczone/poprzednie dokumenty,

Pole 44 - Dodatkowe informacje, w tym numer EORI przewoźnika lub niepowtarzalny numer identyfikacyjny przewoźnika w państwie trzecim oraz numer EORI lub niepowtarzalny numer identyfikacyjny dodatkowych uczestników łańcucha dostaw, przedstawione dokumenty, świadectwa i pozwolenia, dodatkowe odniesienia; w tym polu należy też podać kod informacji dodatkowej „3PL25” oznaczający powiadomienie o powrotnym wywozie (art. 274 UKC).

Pole 54 - Podpis

Pola należy wypełnić zgodnie z zasadami wypełniania analogicznie jak dla zgłoszenia wywozowego, zgodnie z opisem poszczególnych pól w Instrukcji wypełniania zgłoszeń celnych.

Powiadomienie o powrotnym wywozie składane z wykorzystaniem papierowych formularzy SAD jest ewidencjonowane jako Dokument INNY w zakładce „Inny” w systemie CELINA.

4.2.5.2 Powiadomienie składane z wykorzystaniem elektronicznego zgłoszenia do powrotnego wywozu

W przypadku składania powiadomienia z wykorzystaniem zgłoszenia do powrotnego wywozu w AES w Polu 44 należy podać kod informacji dodatkowej „3PL25” oznaczający powiadomienie o powrotnym wywozie (art. 274 UKC).

W pozostałym zakresie, tj.

- zakres danych,
- sposób wypełniania pól zgłoszenia,
- zasady ewidencjonowania

stosuje się zasady jak dla zgłoszeń do powrotnego wywozu.

4.3 Dostawy zapasów i zaopatrzenia statków wodnych i powietrznych oraz instalacji morskich w towary nieunijne

Dostawy towarów nieunijnych dostarczanych jako zapasy i zaopatrzenie statku powietrznego, wodnego (art. 245 ust. 1 lit. o RD) lub instalacji morskich (art. 245 ust. 1 lit. m ppkt (iii) RD), niezależnie od miejsca przeznaczenia tego statku, odbywają się albo poprzez zgłoszenie do powrotnego wywozu albo poprzez powiadomienie o powrotnym wywozie.

Zgodnie z § 22 ww. rozporządzenia, zgłoszenie do powrotnego wywozu albo powiadomienie o powrotnym wywozie tych towarów, niezależnie od miejsca przeznaczenia statku, może obejmować towary powrotnie wywiezione w danym miesiącu kalendarzowym.

Sformułowanie „niezależnie od miejsca przeznaczenia tego statku” zawarte w cytowanym wyżej przepisie, nie może oznaczać uznania za dopuszczenie możliwości składania zgłoszenia albo powiadomienia, o którym mowa w tym przepisie, w przypadku gdy wiadome jest, że miejscem przeznaczenia takiego statku jest port morski, rzeczny lub lotniczy leżący na obszarze celnym Unii Europejskiej, gdyż takie rozumienie stoi w sprzeczności z art. 270 i art. 274 unijnego kodeksu celnego, które to przepisy przewidują, że zgłoszenie do powrotnego wywozu lub powiadomienie o powrotnym wywozie składane jest dla towarów nieunijnych, które mają zostać wyprowadzone poza obszar celny Unii Europejskiej.

UWA, czyli urząd celny właściwy dla miejsca, z którego towary opuszczają obszar celny Unii do miejsca przeznaczenia znajdującego się poza tym obszarem, poświadczą wyprowadzenie towarów, zgodnie z art. 329 oraz art. 334 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r.

Z zastrzeżeniem uwagi dotyczącej rozumienia „niezależnie od miejsca przeznaczenia statku” powiadomienie o powrotnym wywozie jest stosowane w przypadku:

- przeładowywania w wolnym obszarze celnym towarów nieunijnych stanowiących zaopatrzenie,
- wyprowadzenia z wolnego obszaru celnego towarów nieunijnych stanowiących zaopatrzenie,
- bezpośredniego powrotnego wywozu z magazynów czasowego składowania towarów nieunijnych stanowiących zaopatrzenie.

W pozostałych przypadkach stosowane jest zgłoszenie do powrotnego wywozu.

5. Regulacje objęte okresem przejściowym

5.1 Wywóz – tranzyt inny niż procedura tranzytu zewnętrznego

Na podstawie art. 329 ust. 6, w związku z art. 333 ust. 7 RW w okresie przejściowym w każdym przypadku otwarcia po wywozie tranzytu innego niż procedura tranzytu zewnętrznego, terminem poinformowania urzędu wywozu przez urząd wyprowadzenia o wyprowadzeniu

towarów jest pierwszy dzień roboczy następujący po dniu, w którym towary zostają objęte procedurą tranzytową.

5.2 Wyprowadzenie partiami

Na podstawie art. 333 ust. 4 i ust. 5 w związku z ust. 8 i ust. 9 RW w przypadku wysyłki towarów partiami pierwszy urząd wyprowadzenia zbiera wyniki kontroli dotyczące pozostałych wyprowadzeń (ostemplowane karty EAD dla poszczególnych partii towarów) i po skompletowaniu informacji o tym, że wszystkie towary objęte zgłoszeniem zostały wyprowadzone przesyła do urzędu wywozu komunikat IE518 celem zakończenia wywozu. Kompletowanie informacji o częściowych wyprowadzeniach obsługiwane jest poza systemem z wykorzystaniem dokumentu EAD na zasadach dotychczasowych.

6. Wdrożenie w Polsce systemu AES

Niezależnie od powyższych wyjaśnień, Departament Cłł Ministerstwa Finansów uprzejmie informuje, że wdrożony w dniu 2 listopada 2017 r. systemu AES, nie jest systemem dostosowanym do wymogów UKC (z uwagi na trwający okres przejściowy na poziomie unijnym), lecz krajowym systemem AES, zbudowanym w ramach Programu e-Cłł.

Niniejszy dokument zawiera zaktualizowane zasady obsługi zgłoszeń wywozowych w Systemie AES.

*Sporządzono w Departamencie Cłł MF
Warszawa, 02.11.2017 r.*